II

(Komunikazzjonijiet)

KOMUNIKAZZJONIJIET MINN ISTITUZZJONIJIET U KORPI TAL-UNJONI EWROPEA

KUMMISSJONI

Komunikazzjoni mill-Kummissjoni — Qafas temportanju għal miżuri ta' għajnuna mill-Istat biex isostnu l-appoġġ għall-finanzjament fil-kriżi finanzjarja u ekonomika attwali

(2009/C 16/01)

1. IL-KRIŻI FINANZJARJA, L-IMPATT TAGĦHA FUQ L-EKONOMIJA REALI U L-ĦTIEĠA GĦAL MIŻURI TEMPORANJI

1.1. Il-kriżi finanzjarja u l-impatt tagħha fuq l-ekonomija reali

Fis-26 ta' Novembru 2008, il-Kummissjoni adottat il-Komunikazzjoni "Pjan Ewropew għall-Irkupru Ekonomiku" ([1]) biex tmexxi l-irkupru tal-Ewropa mill-kriżi finanzjarja attwali. Il-Pjan ta' Rkupru huwa bbażat fuq żewġ elementi ewlenin li jirrinfurzaw reċiprokament lil xulxin. L-ewwelnett, miżuri fuq medda qasira ta' żmien biex iżidu d-domanda, jsalvaw l-impjiegi u jgħinu sabiex jerġa' jkun hemm fiduċja. It-tieninett, "investiment għaqli" biex jipproduċi tkabbir akbar u prosperità sostenibbli fuq perjodu ta' żmien aktar fit-tul. Il-Pjan ta' Rkupru se jintensifika u jħaffef riformi li diġà nbdew taħt l-Istrateġija ta' Liżbona għat-Tkabbir u l-Impjiegi.

F'dan il-kuntest, l-isfida għall-Komunità hija li tevita intervent pubbliku li jimmina l-għan ta' anqas għajnuna mill-Istat u għajnuna mill-Istat li hija mmirata aħjar. Madankollu, taħt ċerti kundizzjonijiet, hemm ħtieġa għal għajnuna mill-Istat temporanja ġdida.

Il-Pjan jinkludi wkoll inizjattivi ulterjuri biex ir-regoli dwar għajnuna mill-Istat jiġu applikati b'tali mod li tinkiseb flessibilità massima biex tissolva l-kriżi filwaqt li kulħadd ikollu l-istess opportunitajiet. Din il-Komunikazzjoni tagħti d-dettalji dwar numru ta' opportunitajiet temporanji addizzjonali għall-Istati Membri biex jagħtu għajnuna mill-Istat.

L-ewwelnett, il-kriżi finanzjarja kellha impatt iebes fuq is-settur bankarju tal-UE. Il-Kunsill saħaq li, għalkemm l-intervent pubbliku għandu jkun deċiż fuq livell nazzjonali, jeħtieġ li dan isir fi ħdan qafas koordinat u fuq il-bażi ta' għadd ta' prinċipji komuni tal-Komunita' ([2]). Il-Kummissjoni rreaġiet mill-ewwel b'diversi miżuri inkluż l-adozzjoni ta' Komunikazzjoni dwar l-applikazzjoni tar-regoli ta' għajnuna mill-Istat għal miżuri meħuda fejn jidħlu l-istituzzjonijiet finanzjarji fil-kuntest tal-kriżi finanzjarja globali preżenti ([3]) u numru ta' deċiżjonijiet li jawtorizzaw l-għajnuna għas-salvataġġ lil istituzzjonijiet finanzjarji.

Aċċess suffiċjenti u abbordabbli għall-finanzjament huwa kundizzjoni minn qabel għall-investiment, it-tkabbir u l-ħolqien tal-impjiegi mis-settur privat. Jeħtieġ li l-Istati Membri jużaw l-influwenza li kisbu b'riżultat tal-forniment ta' sostenn finanzjarju sostanzjali lis-settur bankarju biex jiżguraw li dan is-sostenn ma jwassalx sempliċement għal titjib fis-sitwazzjoni finanzjarja tal-banek mingħajr ebda benefiċċju għall-ekonomija inġenerali. Is-sostenn għas-settur finanzjarju għandu għalhekk ikun immirat tajjeb biex jiggarantixxi li l-banek jissoktaw bl-attivitajiet ta' tislif normali tagħhom. Il-Kummissjoni se tqis dan meta teżamina l-għajnuna mill-Istat lill-banek.

Filwaqt li s-sitwazzjoni fis-swieq finanzjarji tidher li qed titjieb, l-impatt sħiħ tal-kriżi finanzjarja fuq l-ekonomija reali issa qed jinħass. Tnaqqis serju ħafna qed jaffettwa l-ekonomija aktar wiesgħa u li jkollu impatt fuq l-unitajiet domestiċi, in-negozji u l-impjiegi. B'mod partikolari, b'konsegwenza tal-kriżi fis-swieq finanzjarji, il-banek għaddejjin minn proċess ta' tnaqqis fil-livell tad-dejn u qed isiru inqas lesti li jieħdu riskji milli kienu fi snin preċedenti li b'hekk qed iwassal għal restrizzjoni fil-kreditu. Il-kriżi finanzjarja tista' twassal għar-razzjonar tal-kreditu, tnaqqis fid-domanda u reċessjoni.

([1]) Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Kunsill Ewropew, COM(2008) 800.

([2]) Konklużjonijiet tal-Kunsill ECOFIN tas-7 ta' Ottubru 2008.

([3]) ĠU C 270, 25.10.2008, p. 8.

Diffikultajiet bħal dawn jistgħu mhux biss jolqtu kumpaniji dgħajfa mingħajr protezzjoni mill-aspett ta' solvenza iżda wkoll kumpaniji b'saħħithom li se jaffaċċjaw nuqqas f'daqqa jew saħansitra indisponibbiltà ta' kreditu. Dan se jkun il-każ partikolarment għall-("SMEs") li, f'kull każ, jaffaċċjaw diffikultajiet akbar ta' aċċess għall-finanzjament minn kumpaniji li huma akbar. Sitwazzjoni bħal din tista' mhux biss serjament tolqot is-sitwazzjoni ekonomika ta' bosta kumpaniji b'saħħithom u l-impjegati tagħhom fuq medda qasira u medja ta' żmien imma jista' jkollha effetti negattivi li jdumu aktar minħabba li l-investimenti kollha tal-UE fil-futur — b'mod partikolari lejn tkabbir sostenibbli u għanijiet oħrajn tal-Istrateġija ta' Liżbona — jistgħu jiddewmu jew anki jiġu abbandunati.

1.2. Il-ħtieġa għall-koordinazzjoni Ewropea mill-qrib ta' miżuri ta' għajnuna nazzjonali

Fis-sitwazzjoni finanzjarja attwali, l-Istati Membri jistgħu jkollhom it-tentazzjoni li jimxu għal rashom u li jidħlu f'tellieqa tas-sussidji biex jappoġġjaw il-kumpaniji tagħhom. L-esperjenza tal-passat turi li azzjoni individwali ta' dan it-tip ma tistax tkun effettiva u tista' tkun ta' dannu serju għas-suq intern. Meta jingħata appoġġ, filwaqt li titqies bis-sħiħ is-sitwazzjoni ekonomika speċifika attwali, hu kruċjali li jiġu żgurati kundizzjonijiet u opportunitajiet ugwali għall-kumpaniji Ewropej u li jiġi evitat li l-Istati Membri jidħlu fi tlielaq ta' għoti ta' sussidji li ma jkunux sostenibbli u li jkunu ta' ħsara għall-UE globalment. Il-politika tal-kompetizzjoni teżisti biex tiżgura li dan isir.

1.3. Il-ħtieġa għal miżuri temporanji ta' għajnuna mill-Istat

Filwaqt li l-għajnuna mill-Istat mhijiex kura mirakuluża għad-diffikultajiet attwali, sostenn pubbliku mmirat tajjeb għall-kumpaniji jista' jkun komponent utli fl-isforz globali kemm biex jiġi żblukkat it-tislif lill-kumpaniji u biex jiġi inkoraġġut investiment kontinwat f'ġejjieni b'emissjonijiet baxxi tal-karbonju.

Il-miżuri temporanji addizzjonali li hemm dispożizzjoni dwarhom f'din il-Komunikazzjoni għandhom żewġ għanijiet: L-ewwelnett, fid-dawl tal-problemi eċċezzjonali u tranżitorji ta' finanzjament marbuta mal-kriżi bankarja, biex jiġi żblukkat it-tislif mill-banek lill-kumpaniji u b'hekk tiġi garantita l-kontinwità tal-aċċess tagħhom għall-finanzjament. Kif jirriżulta mill-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, il-Kunsill, il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u l-Kumitat tar-Reġjuni: "Aħseb l-Ewwel fiż-Żgħir" — "Att dwar in-Negozji ż-Żgħar" għall-Ewropa, tal-25 ta' Ġunju 2008 ([4]), li ġie adottat dan l-aħħar, l-SMEs huma partikolarment importanti għall-ekonomija kollha fl-Ewropa u t-titjib tal-qagħda finanzjarja tagħhom ikollu wkoll effetti pożittivi għall-kumpaniji l-kbar u b'hekk ikun ta' appoġġ għat-tkabbir u l-immodernizzar ekonomiku globali fit-tul.

It-tieni għan huwa li l-kumpaniji jiġu inkoraġġuti jkomplu jinvestu fil-ġejjieni, b'mod partikolari f'ekonomija bi tkabbir sostenibbli. Tabilħaqq, jekk, b'riżultat tal-kriżi attwali, il-progress sinjifikanti li nkiseb fil-qasam ambjentali jitwaqqaf jew jingħeleb, jista' jkun hemm konsegwenzi possibbilment drammatiċi. Għal din ir-raġuni, jeħtieġ li jingħata appoġġ temporanju lill-kumpaniji talli jinvestu fi proġetti ambjentali (li, fost affarijiet oħrajn, jista' jagħti vantaġġ teknoloġiku lill-industrija tal-UE) u b'hekk jiġu magħquda l-appoġġ finanzjarju urġenti u meħtieġ ma' benefiċċji fit-tul għall-Ewropa.

([4]) COM(2008) 394 final.

Din il-Komunikazzjoni l-ewwel tfakkar id-diversi opportunitajiet għal appoġġ pubbliku li diġà huma għad-dispożizzjoni tal-Istati Membri taħt ir-regoli eżistenti dwar l-għajnuna mill-Istat, qabel ma tistipula miżuri addizzjonali ta' għajnuna mill-Istat li l-Istati Membri jistgħu jagħtu temporanjament sabiex jissanaw id-diffikultajiet li bħalissa qed jiltaqgħu magħhom xi kumpaniji rigward aċċess għall-finanzjament u sabiex jippromwovu investimenti b'għanijiet ambjentali.

Il-Kummissjoni tqis li l-istrumenti ta' għajnuna proposti huma l-aktar strumenti xierqa biex jinkisbu dawk l-għanijiet.

2. MIŻURI ĠENERALI TA' POLITIKA EKONOMIKA

Il-Pjan għall-Irkupru Ekonomiku ġie adottat b'reazzjoni għas-sitwazzjoni ekonomika attwali. Fid-dawl tal-iskala tal-kriżi, il-Komunita' teħtieġ approċċ koordinat, li huwa kbir u kuraġġjuż biżżejjed biex terġa' tinkiseb il-fiduċja tal-konsumaturi u tan-negozji.

L-għanijiet strateġiċi tal-Pjan tal-Irkupru huma li:

— jistimula malajr id-domanda u jżid il-fiduċja tal-konsumaturi,

— jnaqqas l-impatt negattiv uman tat-tnaqqis ekonomiku u l-impatt tiegħu fuq dawk li huma l-aktar vulnerabbli. Ħafna ħaddiema u l-familji tagħhom huma milquta jew se jintlaqtu mill-kriżi. Tista' tittieħed azzjoni biex jitwaqqad it-telf tal-impjiegi u biex imbagħad in-nies jiġu megħjuna jirritornaw malajr fis-suq tax-xogħol, pjuttost milli jaffaċċjaw qgħad fit-tul,

— jgħin lill-Ewropa tipprepara sabiex tieħu vantaġġ meta jerġa' jibda t-tkabbir, sabiex l-ekonomija Ewropea tkun armonizzata mad-domandi għall-kompetittività u s-sostenibbiltà u l-ħtiġijiet tal-futur, kif deskritti fl-Istrateġija ta' Liżbona. Dan ifisser li jkun hemm appoġġ għall-innovazzjoni, li tinbena ekonomija bbażata fuq l-għarfien u li tithaffef il-bidla lejn ekonomija b'emissjonijiet baxxi tal-karbonju u effiċjenti fl-użu tar-riżorsi.

Sabiex jilħqu dawn l-għanijiet, l-Istati Membri diġà għandhom għad-dispożizzjoni tagħhom numru ta' strumenti li ma jitqiesux bħala għajnuna mill-Istat. Pereżempju, jista' jkun li xi kumpaniji qed jiltaqgħu ma' diffikultajiet aktar serji ta' aċċess għall-finanzjament minn kumpaniji oħrajn u għalhekk ikollhom idewmu u saħansitra jabbandunaw il-finanzjament neċessarju għat-tkabbir tagħhom u biex iwettqu l-investimenti ppjanati. Għal dan l-għan, l-Istati Membri jisgħu jadottaw sensiela ta' miżuri ta' politika ġenerali, li jkunu applikabbli għall-kumpaniji kollha fit-territorji rispettivi tagħhom u li konsegwentement ma jaqgħux taħt ir-regoli dwar l-għajnuna mill-Istat, li jkollhom l-għan li jtaffu temporanjament problemi ta' finanzjament fuq medda qasira u medja ta' żmien. Pereżempju, jistgħu jiġu estiżi l-iskadenzi għall-pagament ta' ħlasijiet tas-sigurtà soċjali u ħlasijiet simili u saħansitra t-taxxi jew jistgħu jiġu introdotti miżuri għall-impjegati. Jekk miżuri bħal dawn ikunu disponibbli għall-impriżi kollha, fil-prinċipju, dawn ma jammontawx għal għajnuna mill-Istat.

L-Istati Membri jistgħu wkoll jagħtu appoġġ finanzjarju direttament lill-konsumaturi, pereżempji biex jiddisponu minn prodotti qodma u/jew jixtru prodotti ekoloġiċi. Jekk din l-għajnuna tingħata mingħajr diskriminazzjoni bbażata fuq l-oriġini tal-prodott, ma tqajjimx diffikultajiet rigward għajnuna mill-Istat.

Barra minn dan, jistgħu jintużaw programmi ġenerali tal-Komunita', bħall-programm ta' Qafas ta' Kompetittività u Innovazzjoni (2007 sa 2013) stabbilit mid-Deċiżjoni Nru 1639/2006/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunisll tal-24 ta' Ottubru 2006 ([5]) u s-Seba' Programm ta' Qafas tal-Komunita' Ewropea għar-Riċerka, żvilupp teknoloġiku u attivitajiet ta' dimostrazzjoni (2007-2013) stabbilit mid-Deċiżjoni Nru 1982/2006/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Diċembru 2006 ([6]), għall-aħjar riżultati possibbli, biex iwasslu sostenn kemm lill-SMEs kif ukoll lill-impriżi l-kbar. Dan jikkonforma totalment ma' inizjattivi Ewropej oħrajn, bħad-deċiżjoni tal-Bank Ewropew tal-Investiment li juża EUR 30 biljun biex isostni l-SMEs Ewropej u l-impenn tiegħu li jtejjeb il-ħila tiegħu biex jintervjeni fi proġetti infrastrutturali.

3. GĦAJNUNA MILL-ISTAT POSSIBBLI TAĦT STRUMENTI EŻISTENTI

Matul l-aħħar snin, il-Kummissjoni mmodernizzat sinjifikatament ir-regoli dwar l-għajnuna mill-Istat sabiex tinkoraġġixxi l-Istati Membri biex jiddirezzjonaw aħjar l-appoġġ pubbliku lejn investimenti sostenibbli u b'hekk jikkontribwixxu għall-istrateġija ta' Liżbona għat-tkabbir, l-impjiegi u l-kompetittività. F'dan il-kuntest, sar enfażi partikolari fuq l-SMEs flimkien ma' aktar possibiltajiet sabiex tingħata għajnuna mill-Istat. Barra minn dan, ir-regoli dwar l-għajnuna mill-Istat ġew issimplifikati u aġġornati mir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 800/2008 tas-6 ta' Awwissu 2008 li jiddikjara ċerti kategoriji ta' għajnuna kompatibbli mas-suq komuni fl-applikazzjoni tal-Artikoli 87 u 88 tat-Trattat għal Eżenzjoni Ġenerali Sħiħa ([7]) ("GBER") li ġie adottat dan l-aħħar u li issa joffri lill-Istati Membri varjetà wiesgħa ta' miżuri ta' għajnuna b'piż amministrattiv minimu. Fis-sitwazzjoni ekonomika attwali, l-istrumenti eżistenti ta' għajnuna mill-Istat li ġejjin huma ta' importanza partikolari:

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1998/2006 tal-15 ta' Diċembru 2006 dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli 87 u 88 tat-Trattat għal għajnuna *de minimis* ([8]) (ir-Regolament *de minimis*), jispeċifika li miżuri ta' appoġġ ta' mhux aktar minn EUR 200 000 għal kull kumpanija matul kull perjodu ta' tliet snin ma jammontawx għal għajnuna mill-Istat skont it-tifsira tat-Trattat. L-istess Regolament jipprovdi wkoll li garanziji ta' sa EUR 1,5 miljun ma jissuperawx il-limitu *de minimis* u għaldaqstant huma ma jammontawx għal għajnuna. Konsegwentement, l-Istati Membri jistgħu jagħtu garanziji bħal dawn mingħajr ma jikkalkulaw l-ekwivalenti li jikkorrispondi f'għajnuna u mingħajr piżijiet amministrattivi.

Il-GBER, huwa aspett ċentrali tar-regoli dwar l-għajnuna mill-Istat billi jissimplifika l-proċedura tal-għajnuna mill-Istat għal xi miżuri importanti ta' għajnuna u billi jinkoraġġixxi d-direzzjoni mill-ġdid tal-għajnuna mill-Istat lejn għanijiet prijoritarji tal-Komunità. Ir-regolamenti ta' eżenzjoni ta' kategorija li kienu diġà jeżistu flimkien ma' oqsma ġodda (innovazzjoni, ambjent, riċerka u żvilupp għal kumpaniji kbar u miżuri ta' kapital ta' riskju għall-SMEs) inġabru kollha fi strument wieħed. Fil-każijiet kollha koperti mill-GBER l-Istati Membri jistgħu jagħtu għajnuna mingħajr notifika bil-quddiem lill-Kummissjoni. Għaldaqstant, il-ħeffa tal-proċess hija totalment f'idejn l-Istati Membri. Il-GBER huwa ta' importanza partikolari għall-SMEs peress li jipprovdi għal regoli speċjali għal għajnuna għall-investiment u għall-impjiegi esklussivament għall-SMEs. Barra minn dan, is-26 miżura kollha koperti huma disponibbli għall-SMEs u dan jippermetti lill-Istati Membri biex jakkumpanjaw lill-SMEs fl-istadji differenti tal-iżvilupp tagħhom, filwaqt li jgħinuhom f'oqsma li jkopru mill-aċċess għall-finanzjament għar-riċerka u l-iżvilupp, l-innovazzjoni, it-taħriġ, l-impjiegi, il-miżuri ambjentali, eċċ.

Fl-2008, ġew adottati Linji Gwida ġodda tal-għajnuna mill-Istat għall-ħarsien ambjentali ([9]) bħala parti mill-pakkett dwar l-Enerġija u t-Tibdil fil-Klima. Taħt dawk il-Linji Gwida, l-Istati Membri jistgħu jagħtu għajnuna mill-Istat, *inter alia*, kif ġej:

— Għajnuna lil kumpaniji li jtejbu l-prestazzjoni ambjentali tagħhom lil hinn mill-istandards tal-Komunità jew, fin-nuqqas ta' tali standards, ta' sa 70 % tal-ispejjeż żejda għall-investment (sa 80 % fil-qasam tal-innovazzjoni ambjentali) għall-impriżi ż-żgħar u sa 100 % għall-ispejjeż żejda għall-investiment jekk l-għajnuna tingħata fi proċess ta' appalt ġenwinament kompetittiv u dan anki għal kumpaniji kbar. Hija wkoll permessa għajnuna għal adattament bikri għal standards futuri tal-Komunità u għajnuna għal studji ambjentali.

— Fil-qasam tal-enerġija li tiġġedded u l-koġenerazzjoni, l-Istati Membri jistgħu jagħtu għajnuna operattiva biex jitkopru l-ispejjeż żejda għall-produzzjoni kollha.

— Sabiex jinkisbu l-miri ambjentali għall-iffrankar tal-enerġija u għat-tnaqqis tal-emissjonijiet b'effett serra, l-Istati Membri jistgħu jagħtu għajnuna li tippermetti lill-impriżi jiksbu ffrankar tal-enerġija u għajnuna għal sorsi ta' enerġija li tiġġedded u koġenerazzjoni sa 80 % tal-ispejjeż żejda għall-investiment għall-impriżi ż-żgħar u sa 100 % għall-ispejjeż żejda għall-investiment jekk l-għajnuna tingħata fi proċess ta' appalt ġenwinament kompetittiv.

F'Diċembru 2006, il-Kummissjoni adottat qafas Komunitarju għall-għajnuna mill-Istat għar-riċerka u l-iżvilupp u l-innovazzjoni ([10]) ġdid. Dak it-test fih dispożizzjonijiet ġodda dwar l-innovazzjoni, immirati speċifikament lejn l-SMEs u li jikkorrispondu wkoll għal direzzjonar aħjar tal-għajnuna lejn il-ħolqien tal-impjiegi u tat-tkabbir skont il-linji stabbilita mill-aġenda ta' Liżbona. B'mod partikolari, Stati Membri jistgħu jagħtu għajnuna tal-istat, *inter alia*, kif ġej:

— għajnuna għal proġetti ta' riċerka u żvilupp, b'mod partikolari għajnuna għal riċerka fundamentali ta' sa 100 % tal-ispejjeż eliġibbli u għajnuna għal riċerka industrijali ta' sa 80 % għal impriżi żgħar,

— għajnuna għal impriżi ġodda u innovattivi ta' sa EUR 1 miljun u saħansitra aktar minn dan f'reġjuni assistiti, għajnuna għal raggruppamenti ta' innovazzjoni, għajnuna għal servizzi ta' konsulenza għall-innovazzjoni u għajnuna għal servizzi ta' sostenn għall-innovazzjoni,

— għajnuna għat-tislif ta' persuna bi kwalifiki għoljin, għajnuna għal studji ta' fattibbiltà teknika, għajnuna għal innovazzjoni fil-proċessi u innovazzjoni organizzattiva fis-servizzi u għajnuna għal spejjeż ta' drittijiet ta' proprjetà industrijali għal SMEs.

([5]) ĠU L 310, 9.11.2006, p. 15.
([6]) ĠU L 412, 30.12.2006, p. 1.
([7]) ĠU L 214, 9.8.2008, p. 3.
([8]) ĠU L 379, 28.12.2006, p. 5.
([9]) ĠU C 82,1.4.2008, p. 1.
([10]) ĠU C 323, 30.12.2008, p. 1.

It-taħriġ huwa element ewlieni ieħor għall-kompetittività. Huwa ta' importanza kritika li jinżamm l-investiment fit-taħriġ sabiex jiġu żviluppati ħiliet ġodda, anki fi żmien meta l-qgħad qed jiżdied. Skont il-GBER, l-Istati Membri jistgħu lill-kumpaniji jagħtu għajnuna għat-taħriġ kemm ġenerali kif ukoll speċifika ta' sa 80 % tal-ispejjeż eliġibbli.

Fl-2008, il-Kummissjoni adottat Avviż dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli 87 u 88 tat-Trattat tal-KE għal għajnuna mill-Istat fil-forma ta' garanziji ([11]) ġdid, li jispeċifika taħt liema kundizzjonijiet il-garanziji pubbliċi għal self ma jammontawx għal għajnuna mill-Istat. Skond dak l-Avviż, garanziji mhumiex meqjusa bħala għajnuna mill-Istat, b'mod partikolari meta jitħallas prezz tas-suq għalihom. Minbarra li jiċċara l-kundizzjonijiet jekk hemmx għajnuna fil-forma ta' garanziji jew le, l-Avviż il-ġdid jintroduċi wkoll, għall-ewwel darba, primjums fil-limitu ta' eżenzjoni speċifiċi għall-SMEs, li jippermettu użu aktar faċli iżda sikur ta' garanziji sabiex jiġi inkoraġġut il-finanzjament ta' SMEs.

F'Lulju 2006, ġew adottati linji gwida Komunitarji ġodda biex jiġi inkoraġġit kapital ta' riskju ([12]) mill-Kummissjoni. Dawn huma ddirezzjonati lejn SMEs innovattivi u li qed jikbru malajr — punt fokali ewlieni tal-Istrateġija ta' Liżbona. Il-Kummissjoni stabbilixxiet limitu ta' eżenzjoni ġdid ta' EUR 1,5 miljun għal kull SME fil-mira, żieda ta' 50 %. Taħt dan il-limitu, il-Kummissjoni taċċetta, fil-prinċipju, li hemm nuqqas ta' mezzi alternattivi ta' finanzjament mis-swieq finanzjarji (jiġifieri li jeżisti falliment tas-suq). Barra minn dan, l-għajnuna għall-kapital ta' riskju ġiet inkluża fil-GBER.

F'reġjuni żvantaġġati, l-Istati Membri jistgħu jagħtu għajnuna għall-investiment għat-twaqqif ta' stabbiliment ġdid, għall-estensjoni ta' stabbiliment eżistenti jew għad-diversifikazzjoni għal prodotti ġodda taħt il-Linji Gwida għall-għajnuna reġjonali nazzjonali għal 2007-2013 ([13]), li ilhom applikabbli minn Jannar 2007.

Dawn Linji Gwida għall-għajnuna reġjonali nazzjonali għal 2007-2013 jintroduċu wkoll forma ġdida ta' għajnuna biex jiġu pprovduti inċentivi biex isostnu negozji li qed jiġu stabbiliti u l-istadju bikri tal-iżvilupp tal-impriżi ż-żgħar f'żoni assistiti.

Skond il-linji gwida eżistenti dwar l-għajnuna mill-Istat għas-salvataġġ u r-ristrutturar ta' kumpaniji f'diffikultà ([14]), l-Istati Membri jistgħu wkoll jagħtu għajnuna lil kumpaniji li jirrikjedu sostenn pubbliku. Għal dan l-iskop, l-Istati Membri jistgħu jinnotifikaw skemi ta' għajnuna għas-salvataġġ u/jew ristrutturar għall-SMEs.

Fuq il-bażi tal-għajnuna mill-Istat eżistenti possibbli, il-Kummissjoni diġà awtorizzat numru kbir ta' skemi li l-Istati Membri jistgħu jużaw sabiex jirreaġixxu għas-sitwazzjoni finanzjarja attwali.

([11]) ĠU C 155, 20.6.2008, p. 10.
([12]) ĠU C 194, 18.8.2006, p. 2.
([13]) ĠU C 54, 4.3.2006, p. 13.
([14]) ĠUC 244, 1.10.2004, p. 2.

4. APPLIKABILITÀ TAL-ARTIKOLU 87(3)(B)

4.1. **Prinċipji ġenerali**

Skont l-Artikolu 87(3)(b) tat-Trattat il-Kummissjoni tista' tiddikjara għajnuna "biex tirrimedja taqlib serju fl-ekonomija ta' Stat Membru" kompatibbli mas-suq komuni. F'dan il-kuntest, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li t-taqlib irid jolqot lill-ekonomija kollha tal-Istat Membru kkonċernat u mhux biss l-ekonomija ta' wieħed mir-reġjunijiet tiegħu jew partijiet mit-territorju tiegħu. Dan, barra minnhekk, jikkonforma mal-ħtieġa li kull dispożizzjoni ta' deroga bħall-Artikolu 87(3)(b) tat-Trattat tiġi strettament interpretata ([15]).

Din l-interpretazzjoni stretta ġiet applikata konsistentement mill-Kummissjoni ([16]) fil-prattika deċiżjonali tagħha.

F'dan il-kuntest, il-Kummissjoni tikkunsidra li l-kriżi finanzjarja globali attwali tirrikjedi, lil hinn minn sostenn ta' emerġenza għas-sistema finanzjarja, reazzjonijiet eċċezzjonali ta' politika.

L-Istati Membri kollha se jkunu affettwati minn din il-kriżi, għalkemm b'modi differenti u fi gradi differenti, u huwa probabbli li jiżdied il-qgħad, tonqos id-domanda u l-pożizzjonijiet fiskali jmorru għall-agħar.

Fid-dawl tas-serjetà tal-kriżi finanzjarja attwali u l-impatt tagħha fuq l-ekonomija globali tal-Istati Membri, il-Kummissjoni tqis li xi kategoriji ta' għajnuna mill-Istat huma ġġustifikati, għal perjodu limitat, biex dawn id-diffikultajiet jiġu ssanati u li dawn jistgħu jiġu ddikjarati kompatibbli mas-suq komuni fuq il-bażi tal-Artikolu 87(3)(b) tat-Trattat.

4.2. **Ammont limitat ta' għajnuna kompatibbli**

4.2.1. *Il-qafas eżistenti*

L-Artikolu 2 tar-Regolament *de minimis*jipprovdi li:

> "Il-miżuri ta' għajnuna se jitqiesu li ma jissodisfawx il-kriterji tal-Artikolu 87(1) tat-Trattat u għaldaqstant ikunu eżentati mill-ħtieġa tan-notifika fl-Artikolu 88(3) tat-Trattat, jekk jissodisfaw il-kundizzjonijiet stabbilit fil-paragrafi 2 sa 5 ta' dan l-Artikolu.

([15]) Kawżi magħquda T-132/96 u T-143/96 *Freistaat Sachsen u Volkswagen AG vs il-Kummissjoni*, [1999], ECR II-3663, paragrafu 167.
([16]) Deċiżjoni tal-Kummissjoni 98/490/KE fil-Każ C 47/96 *Crédit Lyonnais* (ĠU L 221, 8.8.1998, p. 28), punt 10.1; Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2005/345/KE fil-Każ C 28/02 *Bankgesellschaft Berlin* (ĠU L 116, 4.5.2005, p. 1), punti 153 *et seq.*; u Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2008/263/KE fil-Każ C 50/06 *BAWAG* (ĠU L 83, 26.3.2008, p. 7), punt 166; Ara d-Deċizjoni tal-Kummissjoni fil-Każ NN 70/07 *Northern Rock* (ĠU C 43, 16.2.2008, p. 1), Deċizjoni tal-Kummissjoni fil-Każ NN 25/08 *Għajnuna ta' salvataġġ lil WestLB* (ĠU C 189, 26.7.2008, p. 3) u Deċizjoni tal-Kummissjoni tal-4 ta' Ġunju 2008 fil-Każ C 9/08 *SachsenLB*, li għadha ma ġietx ippubblikata.

L-għajnuna *de minimis* totali mogħtija li kwalunkwe impriża waħda m'għandhiex tissupera l-EUR 200 000 matul kwalunkwe perjodu ta' tliet snin fiskali. L-għajnuna *de minimis* totali mogħtija li kwalunkwe impriża waħda attiva fis-settur tat-trasport bit-triq m'għandhiex tissupera l-EUR 100 000 matul kwalunkwe perjodu ta' tliet snin fiskali. Dawn il-limiti japplikaw irrispettivament mit-tip ta' għajnuna *de minimis* jew l-għan ta' tali għajnuna u irrispettivament minn jekk l-għajnuna mogħtija mill-Istat Membru hijiex finanzjata totalment jew parzjalment minn riżorsi ta' oriġini Komunitarja. Dan il-perjodu għandu jiġi stabbilit b'referenza għas-snin fiskali użati mill-impriża fl-Istat Membru kkonċernat."

4.2.2. *Miżura ġdida*

Il-kriżi finanzjarja qiegħda tolqot mhux biss kumpaniji dgħajfa strutturalment iżda wkoll kumpaniji li se jaffaċċjaw nuqqas f'daqqa jew anki indisponibbiltà ta' kreditu. Titjib fis-sitwazzjoni finanzjarja ta' dawn il-kumpaniji jkollu effetti pożittivi fuq l-ekonomija Ewropea kollha.

Għaldaqstant, minħabba s-sitwazzjoni ekonomika attwali, huwa meqjus neċessarju li jiġi permess temporanjament l-għoti ta' ammont limitat ta' għajnuna li madankollu jaqa' barra mill-ambitu tal-Artikolu 87(1) tat-Trattat minħabba li jeċċedi l-limitu indikat fir-Regolament *de minimis*.

Il-Kummissjoni se tqis għajnuna mill-Istat bħal din kompatibbli mas-suq komuni fuq il-bażi tal-Artikolu 87(3)(b) tat-Trattat sakemm l-kundizzjonijiet kollha li ġejjin jiġu sodisfatti:

(a) l-għajnuna m'għandhiex teċċedi għotja ta' flus ta' EUR 500 000 għal kull impriża. Il-figuri kollha użati għandhom ikunu figuri gross, jiġifieri, qabel kwalunkwe tnaqqis ta' taxxi jew spejjeż oħra. Fejn l-għajnuna tingħata f'forma oħra għajr għotja, l-ammont tal-għajnuna għandu jkun l-ekwivalenti tal-għajnuna bħala għotja grossa;

(b) l-għajnuna tingħata fil-forma ta' skema;

(c) l-għajnuna tapplika biss għal impriżi li ma kinux f'diffikultà ([17]) fl-1 ta' Lulju 2008. Tista' tingħata għal impriżi li ma kinux f'diffikultà f'dik id-data iżda li ltaqgħu mad-diffikultà wara b'riżultat tal-kriżi globali finanzjarja u ekonomika;

(d) l-iskema ta' għajnuna ma tapplikax għal impriżi attivi fis-settur tas-sajd;

(e) l-għajnuna mhix għajnuna għall-esportazzjoni jew għajnuna li tiffavorixxi prodotti nazzjonali fuq dawk importati;

(f) l-għajnuna tista' tingħata mhux iktar tard mill-31 ta' Diċembru 2010;

(g) qabel ma jagħti l-għajnuna, l-Istat Membru jrid jikseb dikjarazzjoni mill-impriża kkonċernata, f'forma miktuba jew elettronika, dwar kull għajnuna *de minimis* oħra u għajnuna relatata ma' dan il-paragrafu, li rċeviet matul is-sena fiskali kurrenti u jivverifika li din mhijiex se tgħolli l-ammont totali ta' għajnuna rċevuta mill-impriża matul il-perjodu 1 ta' Jannar 2008 sa 31 ta' Diċembru 2010, għal livell li jissupera l-limitu ta' EUR 500 000;

(h) din il-miżura ta' għajnuna m'għandhiex tapplika għal impriżi attivi fil-produzzjoni primarja ta' prodotti agrikoli ([18]). Għandha tapplika għal impriżi attivi fl-ipproċessar u l-kummerċjalizzazzjoni ta' prodotti agrikoli ([19]) sakemm l-ammont tal-għajnuna jkun stabbilit fuq il-bażi tal-prezz jew il-kwantità ta' tali prodotti mixtrija minn produtturi primarji jew impoġġija fis-suq mill-impriżi kkonċernati, jew l-għajnuna tkun bil-kundizzjoni li tingħadda parzjalment jew totalment lil produtturi primarji.

4.3. **Għajnuna fil-forma ta' garanziji**

4.3.1. *Il-qafas eżistenti*

L-Avviż tal-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli 87 u 88 tat-Trattat tal-KE għall-għajnuna mill-Istat fil-forma ta' garanziji għandu l-għan li jipprovdi lill-Istati Membri bi gwida aktar dettaljata dwar il-prinċipji li fuqhom il-Kummissjoni għandha l-ħsieb li tibbaża l-interpretazzjoni tagħha tal-Artikoli 87 u 88 u l-applikazzjoni tagħhom għall-garanziji mill-Istat. B'mod partikolari, l-Avviż jispeċifika taħt liema kundizzjonijiet jista' jitqies li m'hemmx għajnuna mill-Istat. It-test imsemmi hawn fuq ma jipprovdi l-ebda kriterji ta' kompatibbiltà għall-valutazzjoni tal-garanziji.

4.3.2. *Miżura ġdida*

Sabiex jiġi inkoraġġut ulterjorment l-aċċess għall-finanzjament u biex titnaqqas l-istmerrija għolja attwali għar-riskju tal-banek, garanziji tas-self sussidjati għal perjodu limitat jistgħu jkunu soluzzjoni xierqa biex jiġi ffaċilitat l-aċċess tagħhom għall-finanzjament.

Il-Kummissjoni se tqis għajnuna mill-Istat bħal din kompatibbli mas-suq komuni fuq il-bażi tal-Artikolu 87(3)(b) tat-Trattat sakemm l-kundizzjonijiet kollha li ġejjin jiġu sodisfatti:

(a) għall-SMEs, l-Istati Membri jistgħu jagħtu biss tnaqqis ta' sa 25 % tal-primjum annwali li għandu jitħallas għal garanziji ġodda mogħtija skont il-limitu ta' eżenzjoni fl-Avviż tal-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli 87 u 88 tat-Trattat tal-KE għall-għajnuna mill-Istat fil-forma ta' garanziji ([20]);

([17]) Għall-għanijiet ta' din il-Komunikazzjoni, "impriża f'diffikultà" tfisser:
— għal kumpaniji kbar, impriża f'diffikultà kif imfissra fil-punt 2.1 tal-Linji Gwida tal-Komunità dwar l-għajnuna mill-Istat għas-salvataġġ u r-ristrutturar ta' kumpaniji f'diffikultà.
— fil-każ ta' SMEs, impriża f'diffikultà hi mfissra fl-Artikolu 1(7) tal-GBER.

([18]) Kif imfissra fl-Artikolu 2(2) tar-Regolament (KE) Nru 1857/2006 tal-15 Diċembru 2006 dwar l-applikazzjonijiet ta' Artikoli 87 u 88 tat-Trattat għal għajnuna tal-Istat lil impriżi żgħar u ta' daqs medju fil-produzzjoni ta' prodotti agrikoli u li jemenda r-Regolament (KE) Nru 70/2001 (ĠU L 358, 16.12.2006, p. 3).

([19]) Kif imfissra fl-Artikoli 2(3) u 2(4) tar-Regolament (KE) Nru 1857/2006.

([20]) Dan jinkludi l-possibbiltà li, għall-SMEs li m'għandhomx storja ta' kreditu jew klassifikazzjoni bbażata fuq metodu tal-karta tal-bilanċ, bħal xi kumpaniji b'għan speċjali jew kumpaniji fil-bidu, l-Istati Membri jagħtu tnaqqis ta' sa 25 % fuq il-primjum fil-limitu ta' eżenzjoni speċifiku li hu stabbilit bħala 3,8 % f'dan l-Avviż.

(b) fil-każ tal-kumpaniji l-kbar, l-Istati Membri għandhom ukoll jagħtu tnaqqis ta' sa 15 % tal-primjum annwali għall-garanziji l-ġodda kkalkulat fuq il-bażi tal-istess dispożizzjonijiet dwar il-limitu ta' eżenzjoni;

(c) meta l-element ta' għajnuna fi skemi ta' garanzija huwa kkalkulat permezz ta' metodoloġiji diġà aċċettati mill-Kummissjoni wara n-notifika tagħhom taħt regolament adottat mill-Kummissjoni fil-qasam tal-għajnuna mill-Istat ([21]), l-Istati Membri jistgħu wkoll jagħtu tnaqqis simili ta' sa 25 % tal-primjum annwali li għandu jitħallas għal garanziji ġodda għall-SMEs u sa 15 % għal kumpaniji kbar;

(d) is-self massimu ma jistax jissupera l-ammont totali annwali dovut f'pagi mill-benefiċjarju (inklużi l-piżijiet soċjali kif ukoll l-ispiża tal-persunal li jaħdem fuq is-sit tal-kumpanija iżda li l-paga tiegħu formalment titħallas minn subkuntratturi) għall-2008. Fil-każ ta' kumpaniji li nħolqu wara l-1 ta' Jannar 2008, is-self massimu ma jistax jissupera l-ammont annwali stmat li se jkun dovut f'pagi għall-ewwel sentejn tal-operat tagħha;

(e) il-garanziji għandhom jingħataw mhux iktar tard mill-31 ta' Diċembru 2010;

(f) il-garanzija ma tistax teċċedi d-90 % tas-self;

(g) il-garanzija tista' tirrigwarda kemm self għall-investiment u self għall-kapital ċirkolanti;

(h) it-tnaqqis tal-primjum tal-garanzija għandu jiġi applikat matul perjodu massimu ta' sentejn wara l-għoti tal-garanzija;

(i) din il-miżura tapplika għal impriżi li ma kinux f'diffikultà ([22]) fl-1 ta' Lulju 2008. Tista' tapplika għal impriżi li ma kinux f'diffikultà f'dik id-data iżda li ltaqgħu mad-diffikultà wara b'riżultat tal-kriżi globali finanzjarja u ekonomika;

4.4. **Għajnuna fil-forma ta' rata tal-imgħax sussidjata**

4.4.1. *Il-qafas eżistenti*

Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-reviżjoni tal-metodu li jistabbilixxi r-rati ta' referenza u ta' skond ([23]) tistabbilixxi metodu għall-kalkolu tar-rata ta' referenza bbażat fuq ir-rata ta' sena waħda offruta bejn il-banek (*inter-bank offered rate* — IBOR) miżjuda b'marġni li jmorru minn 60 sa 1 000 punti bażi, skont l-affidabbiltà finanzjarja tal-kumpanija u l-livell tal-garanzija li toffri. Jekk l-Istati Membri japplikaw din dan il-metodu, ir-rata tal-imgħax ma tkunx tinkludi għajnuna mill-Istat.

4.4.2. *Miżura ġdida*

Fiċ-ċirkostanzi attwali tas-suq, il-kumpaniji jistgħu jiltaqgħu ma' diffikultajiet biex isibu finanzjament. Għaldaqstant il-Kummissjoni taċċetta li self pubbliku jew privat mogħti b'rata tal-imgħax li tkun minn tal-anqas ekwivalenti għar-rata overnight tal-bank ċentrali miżjuda bi primjum ekwivalenti għad-differenza bejn ir-rata medja ta' fost il-banek għal sena waħda u r-rata overnight medja tal-bank ċentrali matul il-perjodu 1 ta' Jannar 2007 sat-30 ta' Ġunju 2008, flimkien mal-primjum għar-riskju tal-kreditu li jikkorrispondi għall-profil ta' riskju tal-benefiċjarju, kif stipulat mill-komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar il-metodu kif jiġu stabbiliti r-rata ta' referenza u rata tal-iskont.

L-element ta' għajnuna li jinstab fid-differenza bejn din ir-rata tal-imgħax u r-rata ta' referenza definita mill-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-reviżjoni tal-metodu għall-istabbiliment tar-rata tar-referenza u r-rata tal-iskont tkun ikkunsidrata, fuq bażi temporanja, kompatibbli mat-Trattat fuq il-bażi tal-Artikolu 87(3)(b), sakemm il-kundizzjonijiet li ġejjin jiġu sodisfatti:

(a) Dan il-metodu għandu japplika għall-kuntratti kollha konklużi sal-31 ta' Diċembru 2010. Jista' jkopri self għal kwalunkwe tul ta' żmien. Ir-rati mnaqqsa tal-imgħax jistgħu jiġu applikati għal pagamenti tal-imgħax qabel il-31 ta' Diċembru 2012 ([24]). Wara dik id-data għandha tapplika għas-self rata tal-imgħax minn tal-anqas ugwali għar-rata definita fil-Komunikazzjoni dwar ir-rata ta' referenza u r-rata ta' skont;

(b) din il-miżura tapplika biss għal impriżi li ma kinux f'diffikultà fl-1 ta' Lulju 2008 ([22]). Tista' tapplika għal impriżi li ma kinux f'diffikultà f'dik id-data iżda li ltaqgħu mad-diffikultà wara b'riżultat tal-kriżi globali finanzjarja u ekonomika.

4.5. **Għajnuna għall-produzzjoni ta' prodotti ekoloġiċi**

4.5.1. *Il-qafas eżistenti*

Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-reviżjoni tal-metodu li jistabbilixxi r-rati ta' referenza u ta' skont tistabbilixxi metodu għall-kalkolu tar-rata ta' referenza bbażat fuq ir-rata ta' sena waħda offruta bejn il-banek (*inter-bank offered rate* — IBOR) miżjuda b'marġni li jmorru minn 60 sa 1 000 punti bażi, skont l-affidabbiltà finanzjarja tal-kumpanija u l-livell tal-garanzija li toffri. Jekk l-Istati Membri japplikaw dak il-metodu, ir-rata tal-imgħax ma tkunx tinkludi għajnuna mill-Istat.

4.5.2. *Miżura ġdida*

Minħabba l-kriżi finanzjarja attwali, il-kumpaniji qed jiltaqgħu wkoll ma' aktar diffikultajiet fl-aċċess għall-finanzjament għall-produzzjoni ta' prodotti aktar ekoloġiċi. L-għajnuna fil-forma ta' garanziji tista' ma tkunx biżżejjed biex tiffinanzja proġetti li jiswew ħafna u li għandhom l-għan li jżidu l-ħarsien ambjentali billi jadattaw aktar kmieni għal normi futurii li għadhom ma daħlux fis-seħħ jew billi jmorru lil hinn minn tali standards.

Il-Kummissjoni tqis l-għanijiet ambjentali għandha tibqa' prijorità minkejja l-kriżi finanzjarja. Il-produzzjoni ta' prodotti aktar ekoloġiċi, inklużi prodotti effiċjenti fl-użu tal-enerġija, hija fl-interess komuni tal-Ewropa u huwa importanti li l-kriżi finanzjarja ma tkunx ta' ostakolu għal dan il-għan.

([21]) Bħal GBER jew Regolament (KE) Nru 1628/2006 jew Regolament (KE) Nru 1857/2006, sakemm il-metodoloġija approvata tindirizza espliċitament it-tip ta' garanziji u t-tip ta' tranżazzjonijiet involuti kkonċernati.

([22]) Ara nota 17.

([23]) ĠU C 14, 19.1.2008, p. 6.

([24]) L-Istati Membri li jridu jużaw din il-faċilità jridu jippubblikaw ir-rati overnight ta' kuljum onlajn u jridu jpoġġuhom għad-dispożizzjoni tal-Kummissjoni.

Għaldaqstant, miżuri addizzjonali fil-forma ta' self sussidjat jistgħu jinkoraġġixxu l-produzzjoni ta' "prodotti ekoloġiċi". Madankollu, is-self sussidjat jkun il-kawża ta' distorsjonijiet serji filkompetizzjoni u għalhekk għandu jkun stettament limitat għal sitwazzjonijiet speċifiċi u investiment immirat.

Il-Kummissjoni tqis li, għal perjodu limitat ta' żmien, l-Istati Membri għandhom jingħataw il-possibbiltà li jagħtu għajnuna fil-forma ta' tnaqqis fir-rata tal-imgħax.

Il-Kummissjoni se tqis sussidju fuq ir-rata tal-imgħax għal self għall-investiment li jissodisfa l-kundizzjonijiet kollha li ġejjin kompatibbli mas-suq komuni fuq il-bażi tal-Artikolu 87(3)(b) tat-Trattat:

(a) l-għajnuna trid tirrigwarda self għall-investiment għallfinanzjament ta' proġetti li jikkonsistu fil-produzzjoni ta' prodotti ġodda li jtejbu b'mod sinjifikanti l-ħarsien ambjentali;

(b) l-għajnuna trid tkun neċessarja għat-tnedija ta' proġett ġdid. Fil-każ ta' proġetti eżistenti, l-għajnuna tista' tingħata jekk issir neċessarja, minħabba s-sitwazzjoni ekonomika l-ġdida, biex jitkompla l-proġett;

(c) l-għajnuna tingħata biss għal proġetti li jikkonsistu fil-produzzjoni ta' prodotti li jinvolvu adattament bikri għal, jew li jmorru lil hinn minn, standards Komunitarji futuri għallprodotti ([25]) li jgħollu l-livell tal-ħarsien ambjentali u li għadhom mhumiex fis-seħħ;

(d) għal prodotti li jinvolvu adattament bikri għal, jew li jmorru lil hinn minn, standards ambjentali futuri tal-Komunità, linvestiment għandu jibda mhux iktar tard mill-31 ta' Diċembru 2010 bl-għan li l-prodott jitpoġġa fis-suq minn talanqas sentejn qabel id-dħul fis-seħħ tal-istandard;

(e) is-self jista' jkopri l-ispejjeż tal-investiment f'assi tanġibbli u intanġibbli ([26]) bl-eċċezzjoni ta' self għal investimenti li jirrappreżentaw kapaċitajiet ta' produzzjoni ta' aktar minn 3 % fis-swieq tal-prodotti ([27]) fejn ir-rata tat-tkabbir annwali medja, matul l-aħħar ħames snin qabel il-bidu tal-investiment, tal-konsum apparenti fis-suq ŻEE, mkejla f'dejta dwar il-valur, baqgħet anqas mir-rata tat-tkabbir annwali medja tal-PGD taż-Zona Ekonomika Ewropea matul l-istess perjodu ta' referenza ta' ħames snin;

(f) is-self għandu jingħata sal-31 ta' Diċembru 2010;

(g) għall-kalkolu tal-għajnuna, il-punt tat-tluq għandha tkun irrata individwali tal-benefiċjarju kkalkulata fuq il-bażi talmetodoloġija li tinsab fil-punt 4.4.2 ta' din il-Komunikazzjoni. Fuq il-bażi ta' din il-metodoloġija, il-kumpanija tista' tgawdi minn tnaqqis tar-rata tal-imgħax ta':

— 25 % għall-kumpaniji l-kbar;

— 50 % għall-SMEs;

(h) ir-rata sussidjata tal-imgħax tapplika matul perjodu massimu ta' sentejn wara l-għoti tas-self;

(i) it-tnaqqis fir-rata tal-imgħax jista' jiġi applikat għas-self mogħti mill-Istat jew minn istituzzjonijiet tal-finanzi pubbliċi u għal self mogħti minn istituzzjonijiet finanzjarji privati. Għandu jiġi żgurat li ma jkunx hemm diskriminazzjoni bejn entitajiet pubbliċi u privati;

(j) l-għajnuna tapplika għal impriżi li ma kinux f'diffikultà ([28]) fl-1 ta' Lulju 2008. Tista' tapplika għal impriżi li ma kinux f'diffikultà f'dik id-data iżda li ltaqgħu mad-diffikultà wara b'riżultat tal-kriżi globali finanzjarja u ekonomika;

(k) l-Istati Membri jiżguraw li l-għajnuna ma tiġix trasferita direttament jew indirettament lil entitajiet finanzjarji.

4.6. **Miżuri ta' kapital ta' riskju**

4.6.1. *Il-qafas eżistenti*

Il-Linji Gwida Komunitarji dwar l-għajnuna mill-Istat għall-promozzjoni ta' investimenti ta' kapital ta' riskju f'impriżi ta' daqs żgħir u medju jistabbilixxu l-kundizzjonijiet sabiex għajnuna mill-Istat li ssostni investiment ta' kapital ta' riskju tkun tista' titqies kompatibbli mas-suq komuni skont l-Artikolu 87(3) tat-Trattat.

Fuq il-bażi tal-esperjenza miksuba fl-applikazzjoni tal-Komunikazzjoni dwar l-għajnuna mill-Istat biex jiġi inkoraġġut il-kapital ta' riskju, il-Kummissjoni tqis li m'hemm l-ebda falliment tas-suq tal-kapital ta' riskju ġenerali fil-Komunità. Madankollu hija taċċetta li hemm nuqqasijiet fis-suq għal xi tipi ta' investiment f'ċerti stadji tal-iżvilupp tal-impriżi li jirriżultaw minn nuqqas ta' tqabbil tal-provvista u d-domanda għal kapital ta' riskju u li jistgħu jiġu deskritti b'mod ġenerali bħala nuqqas ta' ekwità.

Il-punt 4.3 tal-linji gwida jipprovdi li għal porzjonijiet ta' finanzjament li ma jissuperawx il-EUR 1,5 miljun għal kull SME filmira matul kull perjodu ta' tnax-il xahar, taħt ċerti kundizzjonijiet, il-falliment tas-suq huwa preżunt u ma jeħtieġx li jintwera mill-Istati Membri.

Il-punt 5.1(a) tal-istess linji gwida jipprovdi li "*Il-Kummissjoni hija konxja dwar it-tibdil kontinwu fis-suq tal-kapital ta' riskju u n-nuqqas ta' ekwità tul iż-żmien, kif ukoll dwar il-grad differenti tal-effett fuq limpriżi mill-falliment tas-suq, li jiddependi fuq id-daqs tagħhom, listadju tal-iżvilupp tan-negozju tagħhom u s-settur ekonomiku tagħhom. Għaldaqstant, il-Kummissjoni hija lesta li tikkunsidra li tiddikjara miżuri ta' kapital ta' riskju li jipprovdu għal porzjonijiet ta' investiment li jissuperaw il-limitu ta' EUR 1,5 miljun għal kull impriża kull sena kompatibbli mas-suq komuni sakemm tiġi ppreżentata l-evidenza meħtieġa tal-falliment tas-suq.*"

4.6.2. *Adattament temporanju tar-regoli eżistenti*

It-taqlib fis-suq finanzjarju kellu effett negattiv fuq is-suq talkapital ta' riskju għal SMEs li għandhom fil-bidu tat-tkabbir tagħhom billi llimita d-disponibbiltà tal-kapital ta' riskju. Minħabba l-perċezzjoni attwali assoċjata mal-kapital ta' riskju li rriskju kiber ħafna u li hi marbuta ma' inċertezzi li jirriżultaw mill-possibbiltà ta' aspettattivi ta' inqas dħul, l-investituri attwalment għandhom it-tendenza li jinvestu f'tipi ta' assi aktar sikuri

([25]) Standard Komunitarju futur għall-prodotti huwa standard Komunitarju mandatorju li jistabbilixxi l-livelli ambjentali li għandhom jintlaħqu għal prodotti mibjugħin fil-Komunita' Ewropea, li ġie adottat iżda li għadu mhuwiex fis-seħħ.

([26]) Kif definit fil-punt 70 tal-linji gwida tal-Komunità dwar l-għajnuna mill-Istat għall-ħarsien tal-ambjent.

([27]) Kif Definiti fil-punt 69 tal-Linji gwida dwar l-għajnuna reġjonali nazzjonali għal 2007-2013.

([28]) Ara nota 17.

b'riskji li jistgħu jiġu vvalutati aktar faċilment meta pparagunati ma' dawk assoċjati ma' investimenti f'kapital ta' riskju. Barra minn dan, in-natura mhux likwida ta' investimenti f'kapital ta' riskju bħalissa żvelat ruħha bħala diżinċentiv ieħor għall-investituri. Hemm evidenza li l-likwidità ristretta li tirriżulta taħt iċ-ċirkostanzi attwali tas-suq żiedet in-nuqqas ta' ekwità għall-SMEs. Huwa għalhekk meqjus xieraq li l-limitu ta' eżenzjoni għal investimenti f'kapital ta' riskju jiżdied temporanjament biex dan in-nuqqas miżjud ta' ekwità attwali jimtela' u li titnaqqas temporanjament il-perċentwali ta' parteċipazzjoni minima ta' investituri privati għal 30 % ukoll fil-każ ta' miżuri intiżi għal SMEs f'żoni mhux assistiti.

Għaldaqstant, fuq il-bażi tal-Artikolu 87(3)(b) tat-Trattat, ċerti limiti stabbiliti mil-Linji Gwida Komunitarji dwar l-għajnuna mill-Istat għall-promozzjoni ta' investimenti ta' kapital ta' riskju f'impriżi ta' daqs żgħir u medju huma temporanjament adattati sal-31 ta' Diċembru 2010 kif ġej:

(a) għal Punt 4.3.1 il-porpozjonijet massimi tal-finanjament huma miżjuda sa EUR 2,5 miljun minn EUR 1,5 milun għal kull SME fil-mira matul kull perjodu ta' tnax-il xahar;

(b) punt 4.3.4 Il-finanzjament tal-investimenti minimu li jkun ipprovdut minn investituri privati hu 30 % ġewwa u barra ż-żoni assistiti;

(c) kundizzjonjiet oħra li jinsabu fil-linji gwida jibqgħu applikabbli;

(d) dan l-*adattament temporanju tar-regoli eżistenti* ma japplikawx għal miżuri dwar kapital ta' riskju kopert mill-GBER;

(e) l-Istati Membri jistgħu jadattaw skemi approvati biex jirriflettu l-adattament temporanju tal-linji gwida.

4.7. **Kumulu**

Il-limiti tal-għajnuna stabbiliti skond din il-Komunikazzjoni għandhom japplikaw irrispettivament minn jekk l-appoġġ għall-proġett megħjun huwiex iffinanzjat għal kollox minn riżorsi tal-Istat jew parzjalment iffinanzjat mill-Komunità.

Il-miżuri ta' għajnuna temporanji previsti f'din il-Komunikazzjoni ma jistgħux jiġu kumulati ma' għajnuna li taqa' fil-kamp tar-Regolament *de minimis* għall-istess spejjeż eliġibbli. Jekk l-impriża tkun irċeviet diġà għajnuna *de minimis* qabel id-dħul fis-seħħ ta' dan il-qafas temporanju, l-ammont totali ta' għajnuna rċevuta taħt il-miżuri koperti mill-punti 4.2 u l-għajnuna de minimis irċevuta ma jistax jissupera l-EUR 500 000 bejn l-1 ta' Jannar 2008 u l-31 ta' Diċembru 2010. L-ammont ta' għajnuna *de minimis* irċevuta mill-1 ta' Jannar 2008 għandu jitnaqqas mill-ammont ta' għajnuna kompatibbli mogħti għall-istess skop taħt il-punti 4.3, 4.4, 4.5 jew 4.6.

Il-miżuri ta' għajnuna temporanja jistgħu jiġu kumulati ma' għajnuna kompatibbli oħra jew ma' tipi oħra ta' finanzjament Komunitarju sakemm l-intensitajiet massimi ta' għajnuna indikati fil-Linji Gwida jew fir-Regolamenti ta' Eżenzjoni ta' Kategorija relevanti jkunu rispettati.

5. **MIŻURI TA' SIMPLIFIKAZZJONI**

5.1. **Assigurazzjoni ta' kreditu għall-esportazzjoni fuq perjodu ta' żmien qasir**

Il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Istati Membri skont l-Artikolu 93(1) tat-Trattat tal-KE li tapplika l-Artikoli 92 u 93 tat-Trattat għall-assigurazzjoni tal-kreditu għall-esportazzjoni għal żmien qasir ([29]) tipprovdi li r-riskji kummerċjabbli ma jistgħux ikunu koperti mill-assigurazzjoni tal-kreditu għall-esportazzjoni bl-appoġġ tal-Istati Membri. Ir-riskji kummerċjabbli huma riskji kummerċjali u politiċi ta' debituri pubbliċi u mhux pubbliċi stabbiliti fil-pajjiżi elenkati fl-Anness tal-Komunikazzjoni, b'perjodu massimu ta' riskju ta' anqas minn sentejn. Ir-riskji li jirrigwardaw debituri stabbiliti fl-Istati Membri u fi tmien membri oħra tal-Organizzazzjoni għall-Iżvilupp u l-Kooperazzjoni Ekonomika u huma kkunsidrati kummerċjabbli.

Il-Kummissjoni tqis li, b'konsegwenza tal-kriżi finanzjarja attwali, m'hemmx nuqqas ta' kapaċità ta' assigurazzjoni jew ta' riassigurazzjoni f'kull Stat Membru, iżda ma jistax jiġi eskluż li f'xi pajjiżi jista' jkun li l-kopertura għal riskji kummerċjabbli tkun temporanjament indisponibbli.

Il-punt 4.4 tal-Komunikazzjoni jipprovdi li: "*F'ċirkustanzi bħal dawn, dawk ir-riskji temporanjament mhux kummerċjabbli jistgħu jittieħdu fuq il-kont ta' assigurant ta' esportazzjonijiet bi kreditu pubbliku jew appoġġat pubblikament għal riskji mhux kummerċjabbli assigurati għall-kont ta' jew bil-garanzija tal-Istat. L-assigurant għandu, sa fejn hu possibbli, jallinea r-rati tal-premjum tiegħu għal dawn ir-riskji mar-rati imposti imkien ieħor minn assiguranti ta' esportazzjonijiet bi kreditu privati għat-tip ta' riskju in kwistjoni.*

Kull Stat Membru li għandu l-ħsieb li juża dik il-klawsola ta' ħruġ għandu jinnotifika immedjatament il-Kummissjoni bid-deċizjoni abbozzata tiegħu. Dik in-notifika għandu jkun jinsab fiha rapport dwar is-suq li juri n-nuqqas ta' disponibilità ta' kopertura għar-riskji fis-suq privat tal-assigurazzjoni billi jipproduċi evidenza tiegħu minn żewġ assiguranti ta' esportazzjonijiet bi kreditu privati internazzjonali, kbar u magħrufin sew kif ukoll assigurant ta' kreditu nazzzjonali, b'hekk jiġġustifika l-użu tal-klawsola ta' ħruġ. Barra dan, għandha tkun tinsab fiha deskrizzjoni tal-kundizzjonijiet li l-assigurant ta' esportazzjonijiet bi kreditu pubbliku jew appoġġat pubblikament għandu l-ħsieb li japplika fir-rigward ta' dawn ir-riskji.

Fi żmien xahrejn mill-irċevuta ta' din in-notifika, il-Kummissjoni għandha teżamina jekk l-użu tal-klawsola ta' ħruġ huwiex skont il-kundizzjonijiet ta' hawn fuq u kompatibbli mat-Trattat.

Jekk il-Kummissjoni ssib li l-kundizzjonijiet għall-użu tal-klawsola ta' ħruġ huma milħuqin, id-deċiżjoni tagħha dwar il-kompatibiltà hi limitata għal sentejn mid-data tad-deċiżjoni, previst li l-kundizzjonijiet tas-suq li jiġġustifikaw l-użu tal-klawsola ta' ħruġ ma jinbidlux matul dak il-perjodu.

Il fuq minn dan, il-Kummissjoni tista', b'konsultazzjoni mal-Istati Membri l-oħra, tirrevedi l-kundizzjonijiet għall-użu tal-klawsola ta' ħruġ; tista' tiddeċiedi wkoll li ma tkomplihiex jew tbiddila b'sistema xierqa oħra."

Dawn id-dispożizzjonijiet, li huma applikabbli għal kumpaniji kbar u għal SMEs, huma strument xieraq fis-sitwazzjoni ekonomika attwali jekk l-Istati Membri jikkunsidraw li mhijiex disponibbli kopertura fis-suq tal-assigurazzjoni privata għal xi riskji kummerċjabbli ta' kreditu u/jew għal xi xerrejja ta' protezzjoni tar-riskju.

([29]) ĠU C 281, 17.9.1997, p. 4.

F'dan il-kuntest, sabiex thaffef il-proċedura għall-Istati Membri, il-Kummissjoni tqis li, sal-31 ta' Diċembru 2010, l-Istati Membri jistgħu juru n-nuqqas tas-suq billi jipprovdu evidenza suffiċjenti dwar in-nuqqas ta' disponibbiltà ta' kopertura għar-riskju fis-suq tal-assigurazzjoni privata. L-użu tal-klawsola ta' ħruġ għandu f'kull każ jiġi kkunsidrat bħala ġustifikat jekk:

— assiguratur wieħed ta' esportazzjonijiet bi kreditu privat internazzjonali, li jkun kbir u magħruf sewwa, iressaq provi dwar in-nuqqas ta' disponibbiltà ta' tali kopertura, jew

— minn tal-anqas erba' esportaturi stabbiliti sewwa fl-Istat Membru jressqu provi ta' rifjut ta' kopertura minn assiguraturi għal operazzjonijiet speċifiċi.

Il-Kummissjoni, f'kooperazzjoni mill-qrib mal-Istati Membri kkonċernati, se tiżgura li d-deċiżjonijiet rigward il-"klawsola ta' ħruġ" jiġu adottati malajr.

5.2. **Simplifikazzjoni tal-proċeduri**

Il-miżuri ta' għajnuna mill-Istat imsemmija f'din il-Komunikazzjoni għandhom jiġu notifikati lill-Kummissjoni. Apparti mill-miżuri sostantivi stabbiliti f'din il-Komunikazzjoni, il-Kummissjoni qed tintrabat li tiżgura l-awtorizzazzjoni mħeffa ta' miżuri ta' għajnuna li jindirizzaw il-kriżi attwali skont din il-Komunikazzjoni sakemm l-Istati Membri kkonċernati jipprovdu kooperazzjoni mill-qrib u informazzjoni sħiħa.

Dan l-impenn se jikkomplementa l-proċess li għaddej li bih il-Kummissjoni qiegħda attwalment telabora numru ta' miżuri li jtejbu l-proċeduri ġenerali tagħha dwar l-għajnuna mill-Istat, b'mod partikolari sabiex tippermetti t-teħid ta' deċiżjonijiet aktar malajr u aktar effettiv f'kooperazzjoni mill-qrib mal-Istati Membri. Dan il-pakkett ta' simplifikazzjoni ġenerali għandu, b'mod partikolari, jinkludi impenji konġunti tal-Kummissjoni u l-Istati Membri għal proċeduri aktar simplifikati u prevedibbli f'kull pass ta' investigazzjoni dwar għajnuna mill-Istat u jippermetti l-approvazzjoni aktar mgħaġġla ta' każijiet sempliċi.

6. **MONITORAĠĠ U RAPPURTAR**

Ir-Regolament (KE) Nru 659/1999 tat-22 ta' Marzu 1999 li jistabbilixxi regoli ddetaljati għall-applikazzjoni tal-Artikolu 93 tat-Trattat KE ([30]) u r-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 794/2004 tal-21 ta' April 2004 li jimplementa r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 659/1999 li jistabilixxi regoli dettaljati għall-applikazzjoni tal-Artikolu 93 tat-Trattat tal-KE ([31]), jeħtieġu li l-Istati Membri jippreżentaw rapporti annwali lill-Kummissjoni.

Sal-31 ta' Lulju 2009, l-Istati Membri għandhom jipprovdu lill-Kummissjoni b'lista ta' skemi stabbilit fuq il-bażi ta' din il-Komunikazzjoni.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jinżammu rekords dettaljati dwar l-għoti ta' għajnuna prevista minn din il-Komunikazzjoni. Dawn ir-rekords, li għandhom jinkludu l-informazzjoni kollha meħtieġa biex jiġi stabbilit jekk ġewx mħarsa l-kundizzjonijiet meħtieġa, għandhom jinżammu għal 10 snin u għandhom jiġu pprovduti lill-Kummissjoni meta din titlobhom. B'mod partikolari, l-Istati Membri jridu jkunu kisbu informazzjoni li turi li l-benefiċjarji tal-għajnuna għal miżuri taħt l-4.2, 4.3, 4.4. u 4.5 ma kinux kumpaniji f'diffikultà fl-1 ta' Lulju 2008.

Flimkien ma' dawn il-ħtiġijiet, l-Istati Membri għandhom jipprovdu rapport dwar il-miżuri stabbiliti fuq il-bażi ta' din il-Komunikazzjoni sal-31 ta' Ottubru 2009. B'mod partikolari, qabel il-31 ta' Ottubru 2009, l-Istati Membri għandhom jipprovdu elementi li jindikaw il-ħtieġa għall-Kummissjoni li żżomm il-miżuri koperti minn din il-Komunikazzjoni sa wara l-31 ta' Diċembru 2009, kif ukoll informazzjoni dettaljata dwar il-benefiċċji ambjentali tas-self sussidjat. L-Istati Membri għandhom jipprovdu din l-informazzjoni għal kull sena sussegwenti li matulha jkun validu l-qafas attwali, qabel il-31 Ottubru ta' kull sena.

Il-Kummissjoni tista' titlob tagħrif addizzjonali rigward l-għajnuna mogħtija, biex tivverifika jekk il-kundizzjonijiet stabbiliti fid-deċiżjoni tal-Kummissjoni li tapprova l-miżura ta' għajnuna ġewx irrispettati.

7. **DISPOŻIZZJONIJIET FINALI**

Il-Kummissjoni se tapplika din il-Komunikazzjoni mid-data tal-adozzjoni tagħha. Din il-Komunikazzjoni hija ġustifikata mill-problemi eċċezzjonali u tranżitorji attwali ta' finanzjament konnessi mal-kriżi bankarja u ma tiġix applikata wara l-31 ta' Diċembru 2010. Wara li tikkonsulta mal-Istati Membri, il-Kummissjoni tista' tirrevediha qabel dik id-data fuq il-bażi ta' konsiderazzjonijiet ekonomiċi importanti jew konsiderazzjonijiet ta' politika tal-kompetizzjoni. Fejn din tkun ta' għajnuna il-Kummissjoni tista' tipprovdi wkoll kjarifiki tal-metodu tagħha rigward kwistjonijiet partikolari.

Il-Kummissjoni se tapplika d-dispożizzjonijiet ta' din il-Komunikazzjoni fil-konfront tal-miżuri kollha rigward kapital ta' riskju li ġew notifikati u li trid tieħu deċiżjoni fuqhom wara is-17 ta' Diċembru 2008, anki jekk il-miżuri ġew notifikati qabel dik id-data.

Skond l-avviż tal-Kummissjoni dwar l-identifikazzjoni tar-regoli applikabbli għall-evalwazzjoni ta' għajnuna mill-Istat li mhix skond il-liġi ([32]), il-Kummissjoni se tapplika dan li ġej fil-każ ta' għajnuna mhix notifikata:

(a) din il-Komunikazzjoni, jekk l-għajnuna ngħatat wara is-17 ta' Diċembru 2008;

(b) il-linji gwida applikabbli meta l-għajnuna tkun ingħatat fil-każijiet l-oħra kollha.

Il-Kummissjoni, f'kooperazzjoni mill-qrib mal-Istati Membri kkonċernati, se tiżgura li d-deċiżjonijiet jiġu adottati malajr malli jkun hemm in-notifika kompleta tal-miżuri koperti minn din il-Komunikazzjoni. L-Istati Membri għandhom jinformaw lill-Kummissjoni bl-intenzjonijiet tagħhom u għandhom jinnotifikaw il-pjanijiet tagħhom li jintroduċu miżuri bħal dawn l-aktar kmieni u bil-mod l-aktar komprensiv possibli.

Il-Kummissjoni tixtieq tfakkar li kwalunkwe titjib proċedurali jiddependi għal kollox fuq il-preżentazzjoni ta' notifiki ċari u kompleti.

([30]) ĠU L 83, 27.3.1999, p. 1.

([31]) ĠU L 140, 30.4.2004, p. 1.

([32]) ĠU C 119, 22.5.2002, p. 22.